

RESTAURÁLÁSI DOKUMENTÁCIÓS ADATLAP**BÖDÖNHAJÓ RESTAURÁLÁSA A BALATONI MÚZEUM ÚJ ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁSÁHOZ
(pályázati szám: 2311/1885)****A műtárgy adatai**

Megnevezése: Bődönhajó

Tulajdonosa: Balatoni Múzeum, Keszthely

Leltári száma: 58.2233.1.

Datálása: XIX. század vége

Lelőhelye: Kis-Balaton

A munka megkezdésének ideje: 2010. 06. 01.

A műtárgy méretei:

hosszúság: 495 cm

szélesség: 70 cm

magasság: 80 cm

Anyaga: tölgyfa

A MŰTÁRGYON ELVÉGZETT BEAVATKOZÁSOK LEÍRÁSA:**A restaurálás menete:**

1. Tisztítás:

A vastag porréteg eltávolításával kezdtük meg a tisztítást. A portalanítást ecset és porszívó segítségével végeztük el. A kiálló szegeket, gombostűket és részegezett léceket eltávolítottuk, amelyeket az előző kiállításban installációs céllal részegeztek.

Ezután Zsíralkohol-szulfát vizes oldatának habjával tisztítottuk meg a hajótestet, amit papírvattával azonnal visszatöröltünk. A félbetisztított részeket lefotóztuk, majd az egész hajót egységesen megtisztítottuk.

A tárgy felületéről a kicsi fehér festékpöttyöket mechanikusan spatula segítségével távolítottuk el.

Szintén az előző kiállításból származó vinildiszperziós ragasztó foltokat, vizes (zsíralkohol-szulfátos) duzzasztás után mechanikusan eltávolítottuk.

2. Fertőtlenítés:

Impra Sanol F oldószeres, megelőző és megszüntető jellegű faanyagvédőszerrel beinjektáltuk

- rovarok és gombák ellen - egy fecskendő segítségével a rovar kirepülő nyílásokba, majd a hajótestet kívül és belül átecseteltük.

3. Konzerválás:

A bődönhajó tölgyfa anyaga aránylag jó megtartásúnak mondható, csak az ülőrészre részegezett fenyő léc, és az utólagos javításból származó szintén fenyőfából készült oldalmagasító léc törött vége volt korhadt. Ezeket a részeket Embaleum LX Hartend szilárdító szer beinjektálásával konzerváltuk.

A szilárdító oldószerének elpárolgása után, visszaragasztottuk a fenyő ülőkének egy kis letörött darabját. Ehhez Uverapid 20 epoxi ragasztót használtunk.

4. Kiegészítés:

A bődönhajón található repedéseket megszámozva, egy pauszpapír segítségével levettük a hiányzó részek formáját. Ezt indigóval átrajzoltuk arra a fára, amelyikből a pótlásokat készítettük, ügyelve a szálirányra. A repedéseket, hiányokat az eredeti faanyaggal megegyező fával – tölgyfa – egészítettük ki. A hajótest fa anyagához a kiegészítéseket indigó segítségével faragtuk hozzá. Ahol megfogta az indigó a pótolta fát ott kellett

faragni, így az eredeti faanyagból nem vettünk el. Ezzel a módszerrel 19 kisebb-nagyobb repedést tüntettünk el.

A kiegészítéseket az esztétikai hatás érdekében Paliszander és Ében vizes Achilles fapác keverékkel bepácoltuk.

A pác megszáradása után a pótlásokat csont enyvvvel helyükre ragasztottuk. Azért választottuk a csont enyvvet, mert ezt aránylag könnyen vissza lehet oldani, és vízre már úgy sem lesz helyezve a hajó.

A műtárgy tisztítása, konzerválása, restaurálása során használt anyagok:

1. Evanát: zsíralkohol-szulfát vizes oldatának habja (felületaktív anyag)
2. Imprá Sanol F: megelőző és megszüntető oldószeres favédőszer
3. Embaleum LX Hartend: oldószer- és akrilát alapú, szintelen szilárdító anyag
4. Uverapid 20: két komponensű epoxi ragasztó
5. Tölgyfa: kiegészítéshez
6. Paliszander vizes Achilles fapác
7. Ében vizes Achilles fapác
8. Csont enyv

Egyéb:

A hajótestet néhány helyen bádog- és rézlemezekkel foltozták, ezek a javítások feltehetőleg még abból az időből származnak, amikor még használatban volt. Mivel hozzátartozik a tárgy életéhez, ezért nem távolítottuk el, hanem megtisztítottuk és konzerváltuk. Ezeket a munkálatokat Jordán György segédrestaurátor végezte.

Darabszáma: 9 db (5 db bádog és 4 db rézveret)

Nyersanyaga: rézötvözet, illetve un. fehér bádog (ón vagy ólom öntvénnel bevont vaslemez)

1.Tisztítás:

A fémdarabok tisztítása során a felületekre lerakódott szennyeződések mechanikus, majd vegyi úton történő eltávolítása történt meg. A mechanikus tisztítást porecsettel és szikepengével végeztem. A vegyi tisztítás során az enyhébb szennyeződések zsíralkohol-szulfát vizes oldatával, míg az erősebb lerakódások lazítását, ahol az indokolt volt, RO-55 nevű foszforsavas készítménnyel végeztem.

2.Konzerválás:

A fémtárgyak konzerválását, mint a réztárgyak, mint a bádóg esetében

Paraloid B72 3 %-os acetonos oldatával végeztem.

ALKALMAZOTT VEGYI-ANYAGOK:

1. RO-55 foszforsavas készítmény
2. Paraloid B72 (metil-akrilát és etil-metakrilát kopolimer)
3. Aceton
4. desztillált víz
5. Zsíralkohol-szulfát

A restaurálás befejezésének dátuma: 2010. 06. 29.

A restaurálást végezte: Horváth Imre fa- bútör restaurátor és

Jordán György segédrestaurátor

Melléklet:

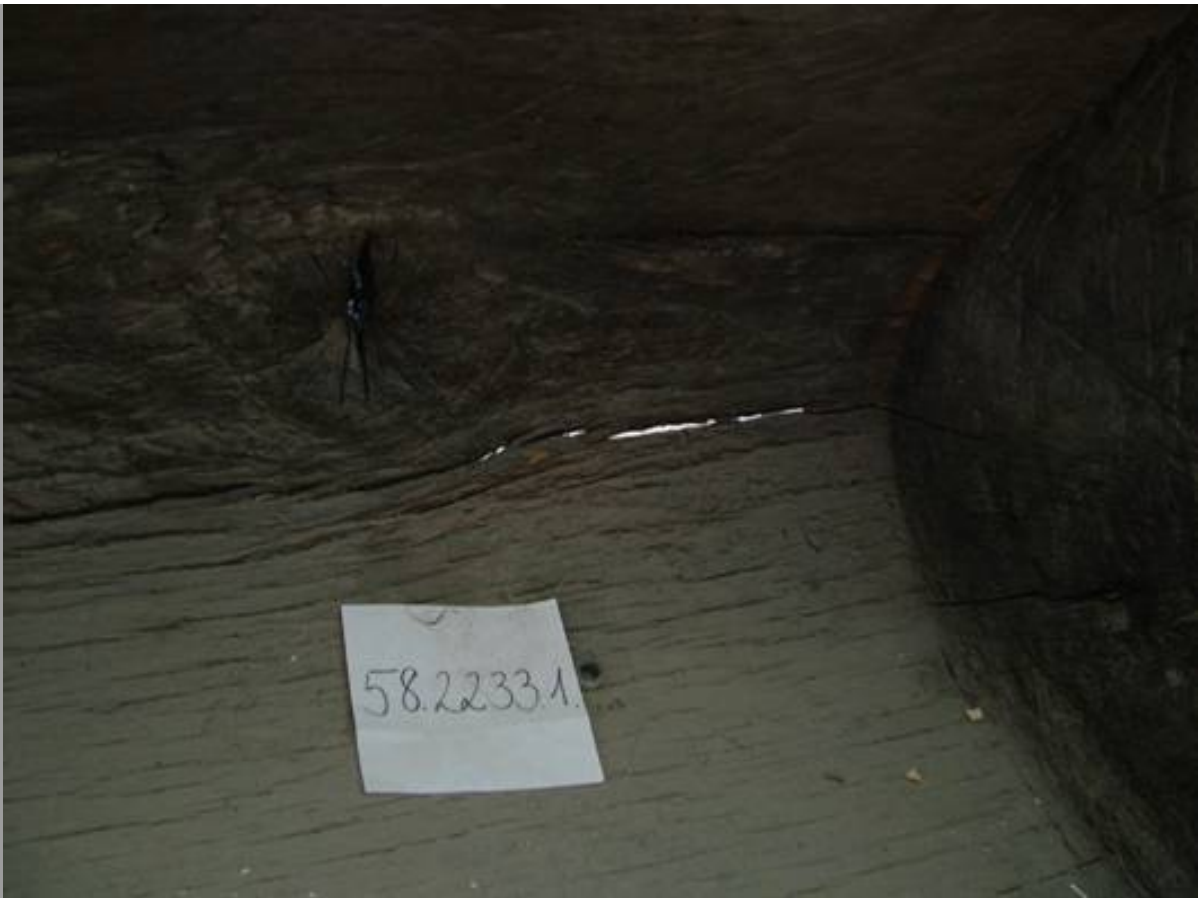
**A RESTAURÁLT BÖDÖNHAJÓ
AZ ÚJ ÁLLANDÓ KIÁLLÍTÁSBAN**

1. fotó

A bödönhajó restaurálás előtt

2. fotó

A műtárgy restaurálás előtt

3. fotó

A rászegezett lécek és a korabeli javítások restaurálás előtt

4. fotó

Az ülő részre rászegezett fenyő lécs restaurálás előtt

5. fotó

A fenéken látható repedések restaurálás előtt

6. fotó

Tisztítás közben

7. fotó

A korhadt részek szilárdítása

8. fotó

Kiegészítés közben

9. fotó

Kiegészítés közben

10. fotó

Kiegészítés közben

11. fotó

Kiegészítés közben

12. fotó

Kiegészítés közben

13.fotó

Kiegészítés közben

14. fotó

Kiegészítés közben

15. fotó

Kiegészítés közben

16. fotó

Kiegészítés után

17. fotó

Kiegészítés után

18. fotó

Kiegészítés után

19. fotó

Kiegészítés után

20. fotó

Kiegészítés után

21. fotó

Kiegészítés után

22. fotó

A fém részek tisztítás és konzerválás után

23. fotó

A fém részek tisztítás és konzerválás után

24. fotó

A fém részek tisztítás és konzerválás után

25. fotó

A fém részek tisztítás és konzerválás után

26. fotó

A fém részek tisztítás és konzerválás után

27. fotó

A restaurált bődönhajó jobb oldalról

28. fotó

A restaurált bödönhajó bal oldalról

29. fotó

A bödönhajó restaurálás után a kiállításban

30. fotó

A bödönhajó restaurálás után a kiállításban

31. fotó

Restaurálás után

a magyar kultúra védjegye